

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga, zaista mala stvar, a zaloga sve pokrajine“ Hr. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglaš. od 8 radakah stoje 80 novč. za svaki redak više 5 novč. Ili u slučaju opozivanja na pogodbe sa upravom. Novci se šljku postarskom upisnicom (assegno postale) ime, prezime i najbližu poštu, valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničaru u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopisne ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA**. List svakog četvrtka na otvorenom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Neblagovani listovi se ne primaju. — Predplata u postarinom stoji 6 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Na malo i br. 5 novč.

Razprava o adresi

u car. vieću.

II.

Rekosmo, da je jedna od glavnih zadaća sadašnjega ministarstva: umiriti i zadovoljiti sve narode prostranog carstva. O toj zadaci nalazimo spomena i u prestolnom govoru, kojim je Njeg. Vel. car i kralj otvorio novo zasjedanje carovinskog vieća. Ministar Taaffe, koji je imao svakako glavnu riječ kod sastavljanja prestolnog govora, dodirnuo se mudro, oprezno i kao mimogred — kao što to on znade — više navedene svoje zadaje. O izmirenju austrijskih naroda kaže se u prestolnom govoru samo ovoliko:

«*Biti će stalna zadaća Moje vlade, pobrinuti se — u koliko se to slaže sa jedinstvom i veličinom države — jednako mjerom za moralne i materijalne potrebe svih Mojih zemaljah i naroda.*»

Ova rieči prejasnog vladara ne može nitko, tko nije pristan ili zloban, inače tumačiti nego li glase. Pa kad je tomu tako, zar se može još neko pojedinao ili stranka, koja nebi uzhićenjem i zadovoljstvom podvralja plemenitu namjeru cara i kralja? Zar može austrijski vladar, koji ljubi jednako ljubavi sve svoje narode, inače govoriti, nego li, da želi da se mjeri jednako mjerom, zlo i dobro svim, pokrajinama i svim narodom? Imade na žalost ljudi u državnom zastupstvu i izvan njega, koji su kroz desetljeća neograničeno vladali nad većinom

austrijskih državljanah, pak njim je sada teško, vrlo teško što se počelo izvadjeti otkinske namjere vladara. Njim nije do mira niti zadovoljstva svih naroda carstva; nomare oni, što se pod sadašnjim ministarstvom popravlja financijsko i gospodarstveno stanje države; neboli jih glava, kamo bi dospjela država idućim pravcem, kojim su ju oni pomoćju više ministarstvih vodili i turali; sve, što njim je nužno kad nisu oni pri tom na kormilu, kad oni ostalim narodom i nadalje negospoduju.

Po nauči onog nasilnog francuskog kralja, koji je znao doviknuti svojim protivnikom: «*država sam ja*» hoće i ti naši moderni liberalci, da Austrija bude lih njemačka i centralistički urodjena država, u kojoj bi jedna trećina nad dvjema trećinama vladala. Ovo je početak i konac nauke njemačkih liberalaca u carovinskom vieću.

Njemačkim liberalcom ne čudimo se nimalo, što čeznu i ginu za bivšim gospodstvom, jer se čovjek, priviknut gospodovanju i vladanju, toga teško odriče, nu nerazumiv nam je upravo postupak talijanskih zastupnikah iz južnih pokrajinah, kojim su velikojmjački vitezovi à la: Knotz, Plener, Sturm, Herbst, Schönorer itd. pravi apostoli liberalizma, jednakosti i ravnopravnosti. Zastupnici talijanskog pučanstva južnih pokrajinah znadu vrlo dobro, da njihovi — za novolju — njemački drugovi motre svijet jedino kroz njemačke naočale; da njim je glavna težnja: proglasiti njemački

jezik državnim, dakle i za tobožnje talijanske pokrajine; da bi htjeli ponimčiti škole, urede i sve, što nosi obilježje koje druge narodnosti. Kako dakle mogu talijanski zastupnici, koji se toliko ponose svojom kulturom, jezikom, prošlošću itd. podupirati spomenuta Velikonemca i njihov program odobravati?

Naši susjedi i njihovi prijatelji iz bližnjih pokrajinah sude, da kad bi njemački centraliste opet Austrijom zavladali, da bi se povratila blažena vremena Herbstova, Auerspergova i drugih, to da bi oni opet u Primorju, Dalmaciji i Istri zaigrali staro kolo na štatu i propast slavenskog pučanstva. Niemoi složu se sa našimi susjedi jedino u mržnji proti Slavenom i sadašnjem ministarstvu, koje njim je na putu ka ostvaranju njihovih stranačkih i nepravednih težnjah. Inače prezire u duži Niemoi Talijana i obratno.

Što nas Slavene netko neljubi ili dapače bezrazložno mrzi i proganja, može nam biti ravnodušno ili najvažnije žao. Nu da nas zastupnici, dakle svijet naroda, koji do neba uznesu svoj liberalizam, povjest i kulturu — a tako čine Niemoi i Talijani — da nas, kažemo, ovakovi muževi odsuduju jedino radi toga, što želimo postati ono što su i oni; što težimo za onim, što oni odavna posjeduju i što hoćemo, da se nantjucamo sa ostalimi narodima u svemu, što je plemenito i uzvišeno — nije zaista dostojno ljudih prosvjetljenih i liberalnih.

Ministarstvo grofa Taaffea zadovoljilo je samo dielomično i samo nekoja slavenska plemena Austrije. Tim ono pomalo izvršava naloga prejasnog vladara. U tom smjeru imade grof Taaffe prevaliti jošte ogroman dio preduzetog si puta. Mi južni Slavenci kano da smo bili do sada na kraj označenog puta, jer nećuštismo jošte — malom iznimkom — blagotvorne ruke »slavenskog« tobož ministarstva. Imali bismo dakle više prava nego li Niemoi, ili saveznicij njim, gospoda Talijani, tužiti se na »svoje« ministarstvo, koje nas posve iz vida pušća.

Nemože nitko kazati, da su Sloveni ili Hrvati nit najmanje zadovoljniji sa današnjim stanjem. Oni daju tomu nezadovoljstvu izraza u domaćih saborih, u pol. društvih, u skupšćinah i sustancij, u novinarstvu i u samom državnom vieću. Nu našim njihovog jevojanja jest pristojan i bojalni, jer stalno očekuju, da će se napokon i njihovim pravednim tražbinam zadovoljiti i jer se podpuno pouzdaju u otkinska obećanja premilostivog vladara, koji hoće umirene i zadovoljne sve svoje narode.

DOPISI.

Iz srednje Istre. — U broju 29. o. g. «*Naše Sloge*» bi potanko razloženo, zašto se nisu Krunjeli i Sarenjacli mješali prigodom zadnjih žmijnjskih izborah obćinskih. Da ni bilo pretjerano što bi objavljeno, to svjedoči prva sjednica, koju je novo obćinsko zastupstvo imalo na 10. augusta

PODLISTAK.

Poslanica

Istarskim svećenikom i ostalim rodoljubom.

«*Hrvatski mladani sine — ustani — ustaj. Pomagaj — braća ginu — Kletnji čini kralji Fekulić.*»

I.

Svima je dobro poznato, kako se u sadašnje vrijeme Istarski Talijanci napinju, da u korijenu sataru svaki i najmanji pokret, koji Istarski Hrvati kušaju na duševnom i tvarnom polju za svoju dobrobit izvojevati. Svaki broj «*Naše Sloge*» donaha nam činah nepravednih, pče i brutalnih, što se svjedevice bezkajano počinjaju proti nam. Nemojte dragi čitatelji misliti, da su to čini slučajni, učinjeni svaki za sebe neodvisno, već mi tvrdimo i jesmo svjedočeni, da su isti na savjesti Istarskog talijanskog društva. Dokaz tomu svjedočenju jest taj, što se u ovom listu često obistinila naša tvrdnja. Što sledi od tuda? Ništa drugo, nego, da je slavna »*Societá politica Istriana*«, razplela svoju gustu mrežu širom diele Istre. U svakom gradicu ima svoje članove, koji rade po njezinom programu, a ovi imaju opet kole pristabih i »*subagente*«, koji kretaju podtom djeom toli razvikane uljudnosti i kulture, ili da po njihovu rećemo »*dell' avita viltá e bruttata*«. Svaki de namah viditi, da ta nepopravida »*Societá*« imade dva programa, jedan javni, kojim uzdr-

žava svoj javni rad i obstanak i jedan tajni (a tu je za nju važni) usljed kojeg se u Istri događaju čini tako ogavni, da ista gospoda talijanska ili fantejska ih javno odsuduju, a tajno odobravaju. Netreba ovdje pripomenuti, da stoji i nekoje oblasti u česnom savezu s ovim bezbožnim i lažljivim društvom, pošto bi samo tako možemo protumačiti nekoje postupke protuzakonite, učinjene po istim oblastih. Dokaz tomu su medju drugimi »*Buzetake stvari*«.

Sve što se do sada reklo, nije ništa nova, nu dobro je opet reći, da svaki dobro znade, kako i zašto je bilo puno toga učinjeno, što nam se na prvi mah neprotumačivo čini. Najprije treba, da se pitamo, kako nam je raditi, kako se vladati napram neprijatelju, da raziknemo okove u koje nas je supleo? Nadalje što nam je činiti, da budemo ne samo na obrani, nego, da umognemo takodjar pomoću božjom ono izvojevati, što su nam danju razbojnici, a noćju u tati ugrabili? Kako nam se mušiti, da već jednom pozaljje tolikih mukah — postauemo jednako-pravni i svemu i svadom i nezavisan od Talijana? To su nam važna pitanja dragi čitatelji — riešenjem kojih uzmoći ćemo stupiti na prag naših ciljevah.

Mi nećemo i nemoćemo dospjeti do prave samostalnosti, do slobodnog razvika, dok ne postanemo neprijatelja u kutih njegova naravskog boravišta. To je pak jedino moguće, ako njegovim silam naše jednake ili jače sile suprot stavimo. Možda će tko reći: »*šta nisu naši poslanici u Beču ravnij njihovim, nisu li vratili izvojevali ono, što i njihovic.*« Odgovaramo: Nisu vratili. Tomu pako nisu oni krivi, jer su prepo-

šteni, nisu lukave lišice, koje sprleđa ližu a straga strižu. Našim poslanikom je prvi trud: poduprijeti je vladine stranke, a za taj trud dobivaju i lverje, kojim si nemoćemo ni smrznutu ruku ogrijati. Ovih današ pisala je iliovsko-njemačka novina »*Neue freie Presse*« po prilici ovako: »*Ti slavno carevinsko vieće kloni se primorskih slavenskih poslanikah, došli su ho u Beč, da mnogimi tužbami izvješte mjesta svojim ljubimcem.*« Nadalje nesmićemo misliti, da je dosta, ako gg. zastupnici sami za nas rade i da je djelo svršeno, ako izabramo naše zastupnike, pošto će zastupnik samo onda uspjehno-raditi, kad mu je kod kuće polje obradeno. Vrhu toga upamtiti nam treba veoma dobro, da tri Istarske kotare zastupaju zastupnici izabrani proti volji pučka, dakle: zastupnici, kojim će biti ovjeta — slasti!

Treba dakle nastojati, da pripravimo našim zagovornikom tvrdo slo, t. j. da si prisvojimo još one krajeve, koje nam je naš poznati protivnik »*nepošteno*« dobro poznamo i cilj naš dobro vidimo«, ali odgovorit nam treba: istina, što nam je program bistar i cilj jasan, ali to valja samo za mali broj naših pobornikah, mi nismo još kako treba organizovani. svaki svojim putem ide u Rim, a mnogi bez vodiča, to se događa, da naši organizovani dušmani poznajući naše slabode, pobjeduju po raznih mjestih pojedina naše, ma bili hrabri kao kraljevici Marko! A to smo htjeli reći. Odučiti smo dakle ovom prigodom progovoriti o našim, kako i u koliko je od potrebe, da se sjedinimo i u sredstvima te umognemo složno koracati prama svomu cilju. Bili će od potrebe,

da se gdješto nutrag osvrtnemo, ali oprostite i uzirajte se zajedno. Repetitio mater studiorum.

II.

Naši protivnici naravno bezobrazno, kako to samo oni znaju, na prvom mjestu, prigodom izbora na naše svedevstvo, a zašto, to nam je svim poznato. Treba ovdje i to pripomenuti — ad perpetuam rei memoriam — da mnogi svećenici nisu kod izbora sudjelovali, a to zato, što su nekod nenaučeni ovoj vrsti ratovanja, drugi neznaći kako, treći opet nehtjeli iz straha . . . dapače — audita fratres et obatus pesolite! — nekodj rieško osudjivali te uz poklik neprijatelja kuditli svoju braću. Prvim u pohvalu, drugim na ukor navadjamo: »*Svećeniku je sveta dušnost sudjelovati kod izbora*«, a to zaključujemo iz toga, što su izbori proizvod duševnoga rada, a svećenik — kao dobro duhovni pastir — mora voditi i prednjačiti u duhovnom radu svomu stadu. Jer je zato odgovoran u svojoj duševnosti. Ovu istinu čute isti protivnici našeg svećenstva, jer čemu toliko vike, kao da se tobož čak sa predkaonice upliva na izbore? Žalibože, da su imali pravo, ali smo u rećima, jer u istinu nigdje se nije takva stvar dogodilo. Rekli smo, da su izbori »*moralna dušnost*«, dakle mogli bi se o njima i sa produkaonice bez straha govoriti, kao o svakoj drugoj. Sad će tko graknuti: »*U kojoj moral se nalazi ta dušnost?*« Odgovaramo odmah: u starijih avakojako nije govora o rećenoj dušnosti. Iz uzroka, što u ono doba izbora nije bilo, dosjedno ni potreba o njima pisati, nu noviji pastirski naputci i rećjenih i neustrašivih biskupah, ih etupovah ne samo katoličanstva nego i čo-

o. g. Na toj se je vicalo 1) o odluci slavne Junte porečke, kojom bi prijašnjemu zastupstvu naloženo, da povrati siromašnim žmijnjskim kmetom 1232 for., koje je nezakonito iznajerilo g. 1882 za sjeme izdano u njim prigodom glavnog god. 1880, i za koje je Junta metnula adicijonalno po 15 po sto; bi zaključeno, da za to bude odgovorno prijašnje zastupstvo, koje je sve novce iznjerevalo, primilo i po svojoj volji s istim razpolagalo.

2) Viečalo se o gradnji nove škole, te bi zaključeno, da se ima ista čim prije graditi, i ko i te prilike bi stavljeno pitanje, kamo je 2000 forinta, koji su bili u tu svrhu uloženi po 6 po sto kod g. Poploca Canusa, kojom se je dozvolilo s njimi razpolagalo i kamo potrošilo?

3) Viečalo se o nekom dugu od 700 f. što obdina duguje nekome poduzetniku za gradnju krmjave obdinske csterne, koja pušća; toga radi tatašnje obdinsko zastupstvo još god. 1878 nije poduzetnika htjelo podupnu platiti, dokle ju nepopravi. Tad on uložil svoju tražbu na sud, pišući podpnu plaću. Zastupstvo se u pravdi branilo i usljed njegovog zahtjeva poslano bi sudbeno povjerenstvo ili komisija na lice mjesta, koje ju pronašlo krmjavom. Na to poduzetnik obustavi pravdu, koju je pak pod prijašnjim zastupstvom opet ponovio, te ju dobio, i obdina bi odsudjena na plataž od 700 f. Sadašnje zastupstvo uvjerenom, da cisterna pušća, sumnja, možda i krivo, da pravda nebi laže dobro vodjena, e toga zaključil, da želi pregledati dotične spise, koji se negdje kod odvjetnika čuvaju.

Uvaživ zastupstvo, da je obdina zadužena do grla, premda se potrošilo gore spomenutu svotu od 1232 f. i da se je obdinska imovina znatno mnogo umanjila, te da još duguje Junti 1000 f. po 5%, što joj je njoj uzajmila god. 1878 uz zalog državne obveznice od 700 f. (dobar posao za Juntu); 700 f. poduzetniku za cisternu; primajli ili obdinskoj babi plaću za nekoliko letah i da g. lječnički traži svoju plaću za mjesec jultij-agust o. g. sa 483 f. i 33 n.; da odvjetnik takodjer traži izplatu duga što mu obdina duguje, uvaživ, da se kod izručbe obdinske uprave našlo gotovih samo 48 f. u obdinskoj blagajni i kmetovi obterećeni god. 1883, 1884 adicijonalno po 58 po sto, a tekuća god. 1885 po 53 po sto, a nalazeći se sada u najzlostnijem stanju pošto je na 2. agustu o. g. strahil grad potukao njihova polja i vinograde tako, da je sve poharao, morade sadašnje zastupstvo zubi skripiati nožnjak kumo po novac, s toga odlučil, 4) neizmajti odkud plaćati lječničku, da se ga odпусти, što bi jednoglasno primljeno. Pošto je prijašnje zastupstvo bez dozvole razpolagalo a obdinskom imovinom, na škodu obdinske blagajne i zator siromašnog seljaka, s toga se zaključilo, 5) da

se pozove jednog komesara od strane Junte, da pregleda upravu obdinski, i stavi ostavšu imovinu u rad, da se barem očuva ono, što bi se dalo očuvati. Svi ovi zaključci bili su podastrel Junti na, po tvrdvi. A što je na to sl. Junta? Za ništa nije se ona pobrinula, van radi obusave lječničke plaće, a znamo s koga usroka, ali i to lošim uspjehom. Bi već, da se nekoja gospođa smijla i veselo kda izvanyške obdine nazaduju. Da bi koje hrvatsko obdinsko zastupstvo, upravljalo i razpolagalo s obdinskom imovinom po primjeru lječničkih i šarenjučkih zastupnika, tad bi se, zašto, sve sile napele, da se stvar rasvidi. Ako su nekoje obdine dan današnji propale, zadužene i obterećene obdinskim adicijonalom, tomu je krivo ponajviše pomanjkanje nadzorstva. Istina, da se nešto nadzira, ali za čudo ondje, gdje nije treba, a gdje bi trebalo, ondje se pušta slobodne ruke.

U žmijnjskoj obdini ima preko 800 dlece obojeg spola, sposobne za školu. Zakon postoji, da se imade uvesti škola, gdje imade 40 sposobne dlece. U žmijnju je za toliku dlecu jedan učitelj i jedna učiteljica, a školu polazeće dlece teško bi tko nabrojiti mogao stotina, a 700 je lišeno svakog školakog nauke; u žmijnjskoj obdini bi morale biti 4 škole. Za tu siromašnu dlecu nitko nemari, a tjerati adicijonal za školu se žure vlasti. Uvijek stare dipie, plati i štiti.

Pogled na svijetu.

U Trstu 4. novembra 1885.

Većina domaćih listovah iztiče iz carskog govora delegacijam, kao najvažniju točku: »Uzdržanje mira i čuvanja interesaš carovino«. Govoreći car o balkanskom pitanju izjavi, da imade nade na mirno rješjenje tog pitanja, kod čoga će sudjelovati konferencijoi u Carigradu. U glavnom pitanju, da su alžeće sve vlasti, koje su podpisale berlinski ugovor a to da je najbolje jamstvo, da će se mir uzdrživati.

Sav politički život Austro-ugarsko usredotočuje se ovaj čas u delegacijah. Ugarska delegacija bila je prva, koja je prisilila ministra vanjskih posalah, da se izjavi o političkom stanju države napram ostalim vlastim. Ministar Kalnoky, odgovarajući na interpelacijie zastupnikaš Szilagyia, Falka i Apönyia, očitovao je svoje misli i nazore o političkom stanju u obće, napuse o položaju na istoku. Ministar govorio je vrlo obširno nu gospođa delegati nisu iz tog govora

mnogo novoga saznali, što njim nije bilo od prije iz novinah poznato. To e i razlog, što se Madjari nezadovoljavaju sa očitovanjem grofa Kalnokya. Najznamenitija izjava ministrova jest ona, gdje govori o carigradskoj konferenciji, koja bi se imala baviti jedino ratno-rumeljskim pitanjem. Usljed tog očitovanja, imala bi se uzpostaviti na Balkanu prijašnje stanje, što će biti vrlo sporopili nikako. O Srbiji izjavio se ministar veoma prijazno, naglasiv više puta, da se je arhiska vlada ponašala u ovom toli teško kom trenutku mudro i pravilno. Austro-Ugarska da je prema Srbiji kano dobra prijateljica i dobrohotna susjeda.

Govoreći o Rusiji, reče ministar, da se odnošaji medju obimi državami onisivaju na međunarodnih ugovorih a sa Njemačkom, da je prijateljstvo našeg carstva utvrđjeno posebnim savezom.

Za Slovence Trsta i okolice nastaju koncem ovog mjeseca i početkom budućeg vrlo važni trenutci. Birat će se naimo gradsko zastupstvo u Trstu, koje je tim važnije, što sačinjava isto ujedno i domaći sabor. Želim bradi što bolji uspjoh, te poručimo već sada svim prijateljem, da se dadu na ozbiljan posao.

Hrvatski sabor razpravlja proračun za god. 1886. Primljena su izvješća o proračunu za god. 1885 i konačnih računah za god. 1884. Medju ostalimi interpelacijami, koje su upravljene većinom od strane opozicije na vladu, iztiče se ona vladinog пристаše Dra. Suhotiča, kojom pita, da li je vlada predložila kralju na potvrdu zakon, kojim se zajamčuju Srbom nekoje povlastice.

Srbski poslanik na bečkom dvoru, Bogičević izjavio se — zapitan o položaju u Srbiji ovako: Srbija traži, da se uzpostavi na Balkanu prijašnje stanje ili, da njoj se poveća zemljište i povrati troškove za mobilizaciju vojske. Na oružanje vojske, da nije Srbiju zavela Austro-Ugarska niti ju od toga odgovarala. Srbija da je dosti triozna, da uvidi, kako joj prijateljstvo Austro-Ugarske nameće poštovanja i obzira napram odnošaju Austro-Ugarske države sa ostalimi vevlovlastimi.

O preprih izmedju Srbije i Bugarske, pišu ruski listovi, da je od velike potrebe, da se čuje moćan glas ciole Europe prije, nego li nastane krvav sukob, koji bi bio sramotan po čovje-

čanstvo. Da se uzpostavi prijašnje stanje na Balkanu, da zahtjeva ta okolnost, što knez Aleksander ndrži zadane rješi, već hoće na svoju ruku izvesti fiktivno adruženje obijuh pokrajinaš.

Kako smo jut javili, pripravlja se Crnogora na rat, na što ju sili postupanje tursko vlade, koja potajno negovara Albance, da se protive uredjenju granice izmedju Crnogore i Turske.

Carigradska konferencija, koja imade urediti balkansko pitanje, imala se jučer sastati na prvu sjednicu.

Turska sakuplja još uvijek vojsku na grčkih granicah, kojom bi provaula u Grčku, kad bi došlo do rata izmedju tih državah.

I grčka vlada sakupila je već do sada preko 70.000 vojnikah, koji čekaju na zapovjed, da predju granice, do čoga neće valjda za sada doći.

U Englezkoj zanimaju se sada sa predstojećimi izbori u parlament. Koliko se glasa, imadu konservativoi mnogo nade na pobjedu.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš ti rekai, zaš je va zadnoj elabaz poznali šegavi »Jork« promeni ime? Jur. Zaš je brižega aram, tr mu se već i deca rugaju.

Fr. Si čul kako j' zatulil dragački vuk al medved va porečkoj placarici? Jur. Dragi ti, pošalji mu jedan peat »Grotič« pak će valje zamuknut.

Fr. Job tužna sanja i ča ju je — tr sam se skoro prestrašil — Jur. A ča si sanjal?

Fr. Činilo mi se, da sam tamo negde va Lušnje, gde sam vidla jedno pravo strašilo. Neki čovjek star, čelav kao čuk, dubokih očl stupa pred mene. Bja je vas razdrapan kako oigan; prati na nogah vrli su mu kroz postole, kako goli vrati klavah svrakočah iz golzdaš, zubi su mu od zime škiljocali a noge klecale od glada i svakega zla... va rukah mu bja jedna velika ebatinaš...

Jur. A ča j' došl?

Fr. Prošla me limozinu-silomā, a ljudl okolo mene su mi govoriil: Vidl Franino, tega razdrapanca, glarjha i to strašilo! On je jedan put sve izgril na naše gore i frate ča more samo pakleni čovjek i sada... a sada... a sada da nlaš popl bja bi već stopuil od glada poginulaš... onl »sami« mu se još smiljuil!

Jur. A nije ti se sanjalo kako se zove?

Fr. Aj je, aš su mi rekli oni ljudi, da se kliče: Jork Pššal!

Jur. Viš i Viš! Jork... Popl... batina i — Vero je čudna sanja to.

Fr. Samo da se nebi ispunil!

Fr. Zlatni moj Juridko odkuda to?

Jur. Bil sam ti u sv. Nedlji, tamo na Lušidine, kade su sajmivali i gospođa za lepo bilo go premije delili. Gonil sam tamo i ja svoju kozu zaš sam se našal, daču i ja par šturinl premija za lepu debelu krmjelu (tako zovemo ko? zaš je s Karnije) prijet.

Fr. Pak, koliko si dobil?

Jur. A vero nič zaš kozam da nedete premije. Sreća moja, da mi ju nisu gospođa ubilil, zaš da su pred par mjescl tamo sve koze silomahom pobrali i pohilil.

Fr. Neboj se ne za tvoju krmjelu; takove u rešpetane kako i ona va Poreče; a od smrtja nič nepovedaš?

Jur. Ča ćeš, bil je lep, dobrega vina, čuda biagaš, veselja i kanta. Navadil sam se ovu:

»Zukantajte petljari, Buba ltra se žool, Kuhajmo njoj makaruni, Makar bil šrećeni.

vječanstva govore nam čisto i bistro, da za svakog poštenog kršćana državljana, obstoji takva dužnost i koji ju ne vrši, taj griješil protiv Boga, crkvi, državi, obdini i obitelji. Zalista teško je to za one narodiš, koji se boje konjugod o. mjerilil. U takvih prigodah su na prvom mjestu psovanja, strahovanja, ruženja i druge nepodobitine, kojimi nastoje oati kulturnosoci mnoge našine prepašiti, samo da od straha ne stupe iz mira svoga bivalista na ratno polje. Nije dosta učiti samo »pojedine« nego je sveta dužnost svakog rodoljublja, koji se zato duži sposobnim, podučavati »svakolik puke.

Nek vas gospođa laskava pohvala ne prijatelja nezalepše! »Zako je liepo, te se ne mještate u naše stvari, da, kao pravi namjenzitici božji idjete za mirom, sijete sruca ljubav, da, sam nije do nijedne stranke. Vi ste došli, blagoslovio vas Bog jer vi poznate naše zvanje. Dajete svakomu slobodu, o! Vi ste liberalaš. Liberalaš svedenik li Moguće?

Pod imenom liberalizam, razumjevamo u najširem smislu sve pogriješke našeg vremena, koje vrieduju božanstvama i narvaska načela naše sv. crkve. Svi svedenik pak koji odobravahu izbor talijanskih zastupnikaš u Istri, jesu liberali, koje osudjuje L. v XIII. pošto su spomenuti njihovi zastupnici nazivali sa bahato »svikoko-liberalnime. Liberalnime, moraju se nazivati i »opl, koji prigovaraju, da narodni svedenici, ne reče pametnos, jer, time svoju sudaču nepomažu u svetom i pravdom radu njihovom, već protivnikom podavaju srčanost i snagu.

Mnogi će pitati, zašto se uprav svedenstvu nalažu tolike dužnosti, zašto se

od njega zahtjeva toliko rada? Rekosmo već da treba neprijatelju jednake sile suprot staviti, ako želimo pobjediti. Nemoše se nikad, da istarski Taljani neimaju inteligencije i djelotvornog kapitala. Kava im je inteligencija i od kuda kapital — znadamo dobro. Istina je, da posjeduju oboje. Nasuprot moramo bez oklijevanja priznati, da u nas imade veoma malo gradjanske inteligencije, kojoj bi mogli izručiti, sav politički rad. Svedenici i malo narodnih učiteljah skoro izključivo zastupaju hrvatsku inteligenciju, a pošto je politički rad intelektualan, nemozemo, taljanskij inteligenciji suprot staviti nikoga drugoga, nego požitvovne svedenice i učitelje. Što se pak tiče takozvanog »kretajnušeg kapitala« koji je danas uprav duša svakom narodnom poduzeću, pošto intelektualnom radu mora uzastopce slediti materijalni rad, mi sa onimi tobožnjimi listuđam, koje nam šalju »taljanske novine« iz Rusije i Zagreba, tamozimo niti jednomu istrskom pastiru kupiti »brukvice« za školske postole! Tu bi trebalo velikom mukom osnovati zemaljsku vjersijsku banku i tu bi moglo opet najviše svedenstvo pomoći (ali o tom ćemo drugom prigodom više progovoriti).

»Ako budu ovakve stvari naša skrb, onda ćemo predaleko u svet — a to se ne plaže sa našim duhovnim stališima: mozda će tko nadodati. »Odgovaramo: Svaki svedenik mora sa svetlom obditi, i to osobito u sadašnje vrijeme iz sliedećih razlogah: a) da usavrši samoga sebe, ne toliko svoju vlastitu osobu, nego svoje društvene odnošaje. Ako svedenik u samodi, samomu sebi živi, istina, duh če njegov moći, buduć više sabran, lakše

odutiti elast obćenja sa Bogom, ali on neće biti sposoban čuvati korist svoje crkve prama vanjštil. On će se ovdje pokazati simuđenic, hajzljivim ili nesepatnim. Ako pak ide u svet, obogatit će svoje poznavanje, utvrditi svoj značaj i svoju srčanost: sve krieposti, koje je doma sredstvom mrtva slova naučil, moći će u svietu oživotvoriti. A nisu li to zasluge kod Boga? »Hodite i učite sve narode« reče Spasitelj, a bez obćenja sa ljudima, nije moguće taj nalog izvršivati. b) Ovo zahtjeva isti stališ. Ako iko ostaje samo pri crkvenom svom poslovanju, nemože svim svojim ovcam zadovoljiti, pošto nekoli za žalos skoro u kad u crkvi nedolaze, a pravi pastir treba, da nastoji i one za sebe prihobiti, jer je noslan i k njim. Nadalje, dužnost je svedeničkog stališa: točno poznavanje svojih podanikah i to ne samo u crkvi, nego i izvan crkve, jer iko hoće, da podučava, kara i usavršava svojeg bližnjega, mora poznati njegove manas i pogriješke, a ovo jesu viš-pita savit izvan strogo crkveno-poslovnog obzeta. Svaki je svedenik još i duhovni »otac obitelji božje«, njegove župe, te iz toga gledišta je njegovo zvanje svakojako eminentno društvenog značaja. Crkva je odmah u početku svome stavila si zadržicu, da usavršuje čovječanstvo u društvenih, političkih i međunarodnih odnošajih, a uprav svedenstvo to u naredbi samoga Sina božjeg učedom crkve.

Ako hoće dakle svedenik, da doraste tomu uzvišenom zvanju, mora biti najprije sam krieposan, učen, razuman, požitvovan, uljudan, ozbiljan, nekoi istoljublju i kad to sveta stvar zahtjeva, u djelovanju odrješiti! (Konac sledil).

Da se luda neapomije,
One dote kuj' donesla:
Par lancuni punih slame
Du upali »Frauline Jurine».

Smešna »babe» vjk nas mam:
Ajte »šćavci» s Talijani,
Ter je istra cela s nami
Dok su glava pune slami.
Fr. A balotaciji kada te bit tamo?
Jur. Kažu da su 9, 10, 11, 12 i 13 ovega
mjeseca i da Krojell, Sarenjac, plja-
vice i odevabi strašno sirotu kmeta
mame i mute, da bi njih balotati zaš,
da su samo oni mudri i pametni. Ma
sam vero čul, kako je neki kmet go-
vorio, da neka se gospoda nepošćuju
va kmets, kega nepoznaju nikad,
nego kada mu delaju petiojone, šć-
kucijone i kada njim rabi njegov glas.
Oni da te balotati svoje ljude: a K-
rojell i Sarenjac neka: balotaju svoje
i one, koji njim se budu za mižol-
vina i pijat bijuzil prodali.
Fr. Pošten obraz kmetom, ako se budu
tako ponesli.

Fr. Ča da te misle va Lovrane za potešt:
staviti?
Jur. Va Lovrane bi morda, da Imam Že-
nautovo gnilje, al neznam da misle
Mošćeničani i Bersečani.
Fr. Bi reči, da se ponuja Mošćeničinom
neki Svaha al kcajal, ma Brsečani to
zate bit svi aži od onaj, da si ti
hrvatska korenika.
Jur. Ej, i tamo j' bil požel kašu mešat
neki »Gladiša» s dolnje istr, ma j'
moral brzo kopita pobrat z' d' tamo
nemare za lajave i nepoštene ljude.
Fr. Ter da j' pustil za sobom dobru mer-
moriju, nekemu fori i paša
Jur. Je je, ma bi te volel saki bez nje bit
s pas »vuj' pobojak: kada, sa j' »gigoli»
zaš bl. bil pul gospodura orknul od
»Glada».

Različite vesti.

Obćinsko zastupstvo može
bit razpušćeno... Najdalje
šest tjedana poslije raspusta
mora se izabrati novi izbor.
(S. 9. pokrajinskoga zakona, članak XV.
drž. zakona 5. marča 1862). Obćinske
zastupstvo buzeško hile je
razpušćeno dne 5. augusta
1885.

Crkvena vesti. Gosp. Ivan
Kavalič imenovan je župnikom u Skečnju
kod Trsta. G. Ivan Pipan premješten je iz
Lanišča kod duhovni pomoćnik u Kaštar.
U prvu godinu bogoslova primljeni su
sledećeg gospoda: Just Filipič, Liberat
Slokošič, Ante Ulegrat, i Ante Vascotič.
Bogoslov g. Ivan Šušnik prešao je u ljub-
ljansku biskupiju.

Premještanji i imenova-
nja. Ministar pravosuđa dozvolio je, da
se premjesti notar g. Kumer iz Kopra u
Trst a notar g. N. Del Ballo iz Poreča u
Kopar.

Isti ministar premjestio je na vlastitu
molbu sudjenog pristava g. Gandusia iz
Podgrada u Tržič a imenovan je prislu-
bnike, g. Dra Chrschiča pristavom u Moto-
vunu i našeg domorodca, g. Fr. Dukiča,
pristavom u Podgradu. Čestitamo prija-
telju.

Političko društvo »Edi-
nost» Predsjedništvo našeg pol. dru-
tva sazivlje sve odbornike, zamjenjike i
povjerenike za nedjelju dne 8. t. m. u 10
satih u prostorije delavskog podp. društva
na sjednicu. Na dnevnom redu jesu vrlo
važni predmeti.

Sjajan koncert prire-
đuje za nedjelju »Pjesnički sabor» delav-
skoga društva u prostorijah slovenske
školnice u Trstu. Čisti prihod namljen je
u dobrotvornu svrhu, te se je radi toga
nadati da će biti koncert mnogobrojno po-
slećan.

Obćinski izbori u La-
binu. Dozajemo iz Labina, da će se
bitu obaviti obćinski izbori dne 9, 10,
11, 12, i 13. novembra. Ovom obćinom
— prem je skoro čisto hrvatska — uprav-
ljaju dugo Talijanski ili njihovo oruđe,
prodani Sarenjaci. Šeka mutikašah i kevo-
pijah onog puka vodi ga sirotu nekua i
dobrodudna po miloj volji, hoćeš li na most
ili pod most, al hvala Bogu počeo se jur-
naš kmet budili pak već prtom kuže
na one svoje neprijatelje, koji ga vjekom
dave, guđe i šišaju i liepm imenom »šćavo»
krate. Zadržio ved je vrijeme, da naš ubogi
kmet strasa sa šabe tudjinski jaram, da
mu nezapovjeda u »njegovoj kući Krnjeji»
dotepuh ili kakav izdajca svoje vjere,
roda i jezika. Očekujemo od prijateljah i
savjetnikah puka na Labušćini, da će mu

u ovom toli važnom poslu svuda biti na
ruku i »na pomoć» u kmetovom našim
vrude preporučamo, da u svemu silede i
poslušaju jedino one poštene muževe, koji
ga nederu i nevaraju; koji ga poznaju i
onda, kada nisu izbori; koji govore njego-
vim jezikom i koji ga nekrate »šćavo» već
kako Bog zapovjeda: brate ili prijatelju,
Obćinari labinski! Birajte svoje ljude; mu-
ževe, koji vas ljube, koji s vami trpe i koji
se s vami veselo. Tudjinou, i neprijatelju
okrenite pleća. Bog i prijatelji bili Vam na
pomoći!

Obćinski izbori u Po-
reču. Javljaju nam prijatelji, da će se
ovršiti, tekom ovog mjeseca obć. izbori u
Poreču. Upozorujemo već danas sve ta-
mošnje poznanca, da učine na vrijeme
svoju dužnost. Pobjeđe drugi put.

K uredjenju kongruo.
Novom ministarskom naredbom od 30.
septembra produljuje se vrijeme za prika-
zati izvavnice (fašije) do konca mjeseca
novembra t. g. Usljed iste naredbe ima se
priložiti k izvavnici zadnji crkveni račun i
zadnja fašija samo na naroditi zahtjev
zemaljske vlade. Vrijeme za utok na mi-
nistarstvo proti rješiti zemaljske vlade
(namjestništva) ustanovljeno je na dva
mjeseca danah, računajući od kada »bude
ista izručena. Izjavnice i utoci imadu se
poslati kroz kotarsko glavarstvo.

Čujemo, da su već tiskanice za sastav
fašije raspisane, nu u samo epasujućoj
njemščini, došli su sam zakon o novoj
kongru i došli su ministarsku naredbu
rasposlali i u zemaljskih jezioih. Nadamo
se, da neće neoprostivi grieh počinili niti
oni avedenici, koji i uko razume njemački,
budu sastavili fašije u svojem materinskom
jeziku i to tim vedma počeo se isti obrazno ni-
lazi u ministarskoj naredbi i u hrvatskom
jeziku. Pak da nismo mi u svemu ravno-
pravni?!

Krčki Hrvati čestitali su —
kako dozajemo naknadno — hrzo-
javno skupštinarom u Kastru dne 6. pr.
m. nemoguće radi zla vremena doći na
skupštinu. Čestiti jedan rodoljub s kr-
koga otoka čestitalo je takodjer posebnim
pismom, žaleć što je baš onoga tjedna
bio tako zaokupljen poslovima, da nije mo-
gao prisustvovati skupštini. »Nedao Bog,
kliče dalje, da se prije smrti nesastane
vedina nas, po Istri i da se medju sobom
neupoznamote Dao Bog, dodajemo mi, da
se sastanemo svake godine, da se što
bolje upoznamo, da pospješimo rad Hr-
vatščine i svrhu, za kojom ona ide.

Kako lažu i kleveću, te
na lažih i klevetah svoje
tvrdnje osnivaju. Spomenuli
smo već memorandume, što jih je poslalo
talijansko »slatijansko političko društvo»
na visoka ministarstva u Beč. Na nje se
osvrće poredak »L'Istria» u svom uvodnom
dianku, broja od 24. oktobra t. g. U isto
doba, veli taj listić, kad su neke slavenske
novine proglašivale one memorandume za
skup zlobnih prijavah i skrajnih lažih,
»sviđati su se činovi, koji najbolje razjašnjaju
kako je istinito sve ono, što je u istih me-
morandumih navedeno».

Doista da je navesti jedan tih činovah.
A koji je taj čin, upitak će znatiželjni št-
itelji, koji tako dobro razjašnjaju istini-
tost sadržaja memoranduma? Eto ga u
kratko: »C. Ar. školski nadzornik za kotars
Pulj i Pazin. gospodin Stjepan Križičić go-
vorio je u zemaljskoj učiteljskoj konferenciji
hrvatskoj. I drugo ništa! Koliko smo mi
mogli doznati, rečeni gospodin nije bio,
nego u jednoj sjednici rečene skupščine
i u toj sjednici govorario je neki predlog
talijanskim jezikom a ne slavenskim.
U zemaljskoj učiteljskoj skupščini svakomu
bijaše i moralo je biti slobodno, svakomu
govoriti jezikom, kojim mu drago, rablje-
nim u istarskih školah, i govorilo se je
siblja hrvatski, slovenski i talijanski, kako
je komu lakše isto ili kako je koji hotio.
I gospodin Križičić, kao i svaki drugi mo-
gao je govoriti koji mu drago jezik. I da
je govorio hrvatski ili slovenski, hoćeš nje,
otiko mu za to pravedno nebi imao pri-
govoriti. A gospoda u Poreču ne samo, da
bi tomu prigovorilo, nego napisala su i
u svet turila laž, da uzmogno tako uda-
riti i proti g. Križičiću i proti g. Klodiču
i proti svemu, što je u Istri slavenskoga.
Oko te laži vrije se članak, kojim su na-

punili dva stupca i pol svoga lista. Tom
lažju »istinitosti» sadržajni memoranduma,
rečenihi memoranduma. Ako je njim taj
lažljiv čin dostatan za dokaz istinitosti
sadržajni memoranduma, tad se možemo
bar privremeno i mi s njim zadovoljiti,
pak iz toga logičan zaključak učiniti, da
je sadržaj onih memoranduma lažljiv i da
se tvrdnje u njih sadržane, na lažih osni-
vaju.

Još tabelari. U porečkom li-
stiću se raduju, što nije vrhovni sud u
Beču dielio nazore prvoga suda glede od-
sude Lovranacah te čestitaju odvjetniku,
koji jih je branio. Što je pako učinio vrhovni
sud? Odsudio je sve Lovrance na zatvor
od nekoliko tjedanah radi poštenjih iz-
gredah a razumjeva se po sebi, da će mo-
rati platiti i troškove. Dali će se tomu
i Lovranci toliko veseliti, koliko i poreča-
baba, to dvojimo, jer njim je, stalo samo
do toga, dali su odsudjeni ili ne, titulus
rado pripušeću porađkoj gospođi.

Predma je oko porečkoga lista dlepi broj
doktorah od zakona, ipak je Marku izbjegla
jedina, koju nemoguće ni lalel progutati.
Kaže naimo u rečenju vlisti, da j' gene-
ralni prokurator na vrhovnom sudu dr.
Glaser, saslušav hranitelja kasrno odsudu
prvoga suda i Marko moj i gdje na svietu
uključuju državni odvjetnik, kao što je dr.
Glaser, sudbena odsude? Znaj, Marko
dragi, da odsudu nemože ukinuti nitko
drugi nego sud, a državni odvjetnik na
vrhovnom sudu može samo predložiti, da
se odsuda digne. Repleu, repleu, Marko
čujemo, da se je radi toga jako razardio
ljubežnjivi dr. Ljubež, pa da je strog na-
ložio, da mu se odsuda pošalje na cenzuru
svuka i najmanja vlist. Nadat se je dakle,
da neće poređki listić ved učiniti nlikave
»capalle».

Tužbe nam dolaze sa raz-
nih stranah Istre, da nekoi činovnici,
osobito pako pisari i sluge kod mnogih
uredah postupaju neuljudno sa našim
prostim pukom. Mi nečemo za sada na-
vadjati ni mjesta ni imenah, nego upo-
zoruemo predstojnike uredah, neka bolje
pripreze na svoje podložnike — osobito
pisare i fante. Iznasamo ovom prigodom
još jednu drugu nepodobštinu. Skoro sve
oblasti šalju našim ljudem pozive u tudjem
jeziku. To može biti i jest često na veliku
škodu ljudem, ako poziva nerazume. Po-
sivljemo ponovno oblasti, neka se ved jed-
nom obazru na carearski zakon i pravedan-
naš zahtjev, te oška našim ljudem pišu
u njihovom jeziku hrvatskom i sloven-
skom; jer čemo biti uslijeni udariti u druge
guale i svjetovati našim ljudem, neka ta-
kove pozive neprimaju. Komu se nemili
naš jezik, neka pusti i naš kruh.

Književne vesti.
»Sveučiteljni spis». Tiskom dioničke
tiskare u Zagrebu je izišao spis, koji
je izbor za proslavu »spostogodiš-
njice književnoga prepoređa hrvats-
skoga naroda» izdao. Spis, uq velikoj
četvertini, nosi naslov »Slava prepoređi-
teljima». Na prvaj stranici ima crtež od
hvaljenoga našega slikara gosp. Nikole
Mašića, koji uređ lovorova granja; obasjan
sunčanimi traci pjeva »Slavu prepoređi-
teljima» Izpor crteža leži lovorom orjenčana
razlopljena knjiga; na ljevom njezinu listu
štitaju se riječi: »Hrvatske Novine», »Da-
nica Hrvatska», na desnoj: »Dr. Ljudu» Gaj.
Knjiga obavila je vrpcom, na kojoj je
s lijeve strane utisnuta godina 1885.,
a desne Gajeva poslovice: »Narod bez na-
ročnosti je tielo bez kosti». U tekstu uti-
snute su dalje slike: Ivana Rendića, kip
Majka s djetetom; Nikole Mašića, Slavonske
dijevojke; Fr. Quijguera s poprje Crnogorka;
A. Mašića, Na svekolj obali; N. Damška,
Novi grad u Kraljevici; poprje Mirka »Bo-
kovića; C. Medovića, Sv. Franjo; P. Bu-
kovića, Crnogorka; I. Rendića, kip Mali ko-
vnič; Nikole Mašića, dvije Putne orče iz
Slavonije; D. Markovića, U gondoli; A.
Mašića, Ličanin; N. Damška, Frankopanski
grad u Bakru; F. Quijguera: Vioč »pje
kraljevdu Marko, pola pje, pola šarou
daje; F. Quijguera: K opisau (Jenja Slog-
skoga). Na morskoj obali; D. Mašića; S-
jajanka, D. Wainigartnera; Ban Toma Erdy;
bitol kod Sibaa dne 22. lipnja 1593. »Z.
Kramberger». Velika, »kčd Požege» napokno-
tablano muževnih Hrvate dobr. 67. lica; po-
sređi Ljudevit Gaj i grof Janko Drašković.
Što se dakle crtežah tiče, spis se može
nazvati vrlo obilnatim i koliko mi suditi mo-
žemo, vrlo krasnim.

Joana Trznkoga, zatim izreke sada živućih
radnika Hrvatske doba, napisane naročito
za ovaj spis u prozi i u stihovih, s auto-
grafičkim podpis. Zatim donosi spis crtiou
»Šabuka» iz seoskoga života, od Nikole
Kokotovića, pripoviedke »Nu morskoj obali»
od Jenja Slogskoga, »Od prvih mučenikah»
od Zauera Sandara »Gfahoga; onda raznih
pjesamah i rečenlah od mladjih pisacah
i hrvatskih, napokon ukajdene pjesme: Prva
Hrvatska davo; ija od Ferde Livadića samo-
borskoga; slava dra. Ljud: Gaja od »Pa-
trostava Trzninskoga; Zulimko zlat» a od: I.
Zajca; Jezini ritam prve kitiče »Franko-
panke» od Franje Kukača; Jezini ritam
i jezična »melodija hrv.» pjesme kneza Miša
»Pucica od Franje Krušiča, napokon »Ja te
ljubim» od Gjura Mlakuta.

Spis ovaj može se dobiti malo ne u
svakoj trgovini u Zagrebu po 1 for. i im-
ga preporučamo što toplije našim št-
iteljima.

Tko si želi nabaviti taj svečanostni
spis, može se obratiti i našemu Uredništvu,
koje će mu »vje» uz dostavu od 1. for. 5
novč. franke poslati.

Primamo iz Zagreba siledeći: Poštom
predplatu te ga preporučamo svim našim
štiteljima na blagovitno uvaženje: Prvih
danah siledećega mjeseca izdajeemo Tris,
list za šulu i satiru, koji će zastupati na-
čela stranke prava, a izlaziti 1. i 15. svaka-
kog mjeseca na čitavu arku.
Suradničtvo obećade hrvatskomu ob-
ćinstvu dovoljno poznati šaljivi literati:
Veježični gospodin Ant. pi. Diplomatkus,
pišo »Diplomatskih pismah iz naše šarene
knjige; Jurek a bančanetom, kr. ugarsko-
hrvatsko-slovensko-dalmatinski razvodnik;
Pero Turnburica, politički brijač i idealno-
lirički poita; Pišta Tereščak, odvješivljen
magjarski patriota; Zagrebački bubnar,
pometak i trubantah; Hrvoj Venečkovič,
pravnik V. godine (ali bez prvoga držav-
noga izpita); Makso Smetenkovič, absol-
virani filozof (nakodjer bez izp ta); Edulius
Stupljanec, klerik po božjoj milosti; Popa-
lja Stana, Piljarica Klara i mnogi drugi.
Prozvede tih velikih duhovah možd
će štiti svitko, tko za ovu godinu pošalje
jednu forintu u papiru, zlatu ili srebru.
Za to šaljite predplatu, da »m Tris»
šim bolje zagrmi, jer će iza te grmljavine
i oluj sigurno i za Hrvate nastati ljepše
vrijeme.
Uredništvo i uprava Trisa (Tiskara
dra. D. Starčevića i dr.)

Telegram.
Porečkoj »L'Istria» Očekujemo
neustrpljivo vodjanski protest. Ri-
sposta pagata.

Javna zahvala.
Svoj rodbini i mnogobrojnim pri-
jateljima, koji su nam premilog »otca
Mihovila Defara u njegovoj bolesti
tješili a poslije smrti do hladnog groba
sproveli, izriče ovim najsrdačnijiu
zahvalu
Tunjan, 1. novembra 1885.
U ime razeviljene obitelji
Šimo Defar

Lutriski brojevi
31. oktobra.
Beč 7 51 74 27 68
Grac 40 12 7 48 63
Temeswar 70 60 40 54 62
4. novembra.
Brno 30 83 77 67 25
Innsbruck 63 5 56 60 74

Trčanska burza
dne 4. novembra
Austrijska pap. renta for. 83 20 do for. 82 30
Ugarska » » » 90 70 » 90 10
Ista u zlatu » » » 97 70 » 97 90
Dionice nar. banke » » » » »
» kredit-banke » 281 » » 282 »
Talijanska renta » 93 1/2 » » 93 1/2
London 10 lirah
sterlinah » 125 1/2 » » 125 1/2
Napoleoni » 6 91 » » 6 96
C. kr. cekini » 5 94 » » 5 96
Drzavne marke » 61 65 » » 61 75
Isto franczcke » 49 80 » » 50 05
talijanske lire » 49 40 » » 49 —

Prašak za prsa
Za svaki prehladi protiv kašlju, pro-
staklosti prehladi i drugim kata-
ralnim manam.
Škatalu sa naputkom po 30 n.
dobljava se u lekarnah.
Dubrovnik: Anton Cin-
grin.
Sibenik: Anton Cosolo.
Naruške obavljaju se bezodkladno.

Podpisani javlja: "Boje" otvorio u Birkoli, da ugodi naručnicom, filijali svoje dobro poznate krojačke nalaze se: u ulici S. Antonia, br. 18. Pošto je ta filijala, izvan carinske granice, naručba su prosto, 22-13-13.

od carine
obavljaju se uz najveću točnost radnje i, uz nisku, cijenu.

Cienu jesu:
Podpuna godišta od f. 10 i više
Hlače 9-50
Pratnje 2-
Gornji kaput 9

Pellegrino Levi
krojačnica, sa skladišćem sukna, ulica S. Antonio br. 18.
Naručbe se obavljaju uz pouzdanje neodoljivo 22-13-13

ŽELODOČNE BOLEZNI
je moguće **BRZO** in **POŠEVNA** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedostupljivi želodčni pijač.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, paš ni tako lahko, posebno dandanaš, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Velika raznih kopijic, izločkov itd., katero se občinstvu kakor pravi dušiči pripravljajo, niso nič drugega, nego škodljiva maza.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil veselo svoje priprave sestave, odločno odzvljajoče in želodčno živča hitro krepčalne moči pravice prednosti nad vsami dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi vsi vsakim dnevom veče proračuni po njemu. Ta balzam bogat na delujočih snovih kišeško robarbaro, katere korenika je poznana zaradi njegove ugodnega upliva na prebavljanje in dihanje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slaboga prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zveščeni pripravitelji proti nečistočim, zastojem, smrdljivi sapni, gnajni, plinam, bacanju, proti hemoroidnim trpljenjem, zatenci in vsaki bolezni v črevoju.

Staklonica z navodom vred stane 30 novcov. 7-4

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni G. B. Ronis, na Roki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallica.

Piccoli-jeva
želudčna esenca

lekarno Piccoli-jeva spr angelu na Dunajsko cestu u Lj u b l j a n u ozdravlja kako je očisto iz zdravilnih pisanj i zdravilskih svjedočbah bolezni u želodcu i trbulu, bodežju, krč, želudčnu i promonijnu mrzlico, zabasanje, hemoroida, stacionni, migrame, itd. i je najbolja pripomoča proti glitkam kod djeca.

Staklonica 10 nč. Tko jih uzme više, dobi primjeren odpust.

Blagorodni gospodin Piccoli u Ljubljani Vnaša želudčna esenca je jedino zdravilo, koje ni pomaže kod moje bolezni u želodcu, Svaki krat kada ju rabim, dušim polaganje i zbušnjaje.

Josep. Čerdat, župnik, Kamola, pošta Čentec. Ovdje valja izdati "Čest zastavljiva". Vnaša želudčna esenca, koju sam ju i mnogo drugih bolnikah rabio u bolezni, je uprav šudovite moći, osobito kod želučanih bolestih.

A. Wlassich, župnik, Krešan u Primorju.

Podpisani potvrđuje, da ima želudčnu esenca ljubljanskoga lekarnika Piccoli-ja hitre i prečudne zdravstvene moći. S njom ozdravilo je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad da prođu dan, da ne bi tko došao k meni, te me prosi za jednu staklenu želudčnu esencu, kojih imam uvijek nekoliko pripravljeno.

A. Wlassich, župnik-dekan. Plomin, Primorje.

Antirheumom najbolje zdravilo proti prehladi, kostobolji, oslabi delavnih dušilah, bolestim u krizu i u prah, prehladnim bolestim u glavi i u zubih. Staklonica 40 nč.

Pašile santeleinske: (kolčeci proti glitanz; izkušeno zdravilo proti glitanz; staklonica 10 nč. 100 komadičah 60 nč. 1000 komadičah 5 for.

Satolijne pašile proti prehladanju najbolja pomoć proti davici (difteritje), plućnim, pranim i vratnim bolestim, proti kašlju i hripavosti skatlonica 20 nč.

Zelješni prašni sirup. Ta iz ljekovitih bilinah izdelani sirup rabi se s najboljim uspjehom proti svim pranim i plućnim bolestim, zastojem, kašlju, hripavosti, dušljivoj kašlju itd. Odraščeni neka uzmu 3 do 4 žlice svaki dan, djeca toliko žlice. Staklonica 30 nč.

Tu navedena, kako svja druga ozdravila se uvijek fričke dehu u lekarni 20-1

G. Piccoli-ja
"pri angelu"
Ljubljana, Dunajska cesta.
Naručbe izvršuju se s prvom poštom uz pouzdanje iznosa.

Zaloga u Trstu su u lekarnah pl. Loutenburg, Foraboschi, Prondini, Ravasini i Zanetti ter u svih boljih lekarnah Istri i Primorja.

Veliko skladište živačnih strojeva
izvornih, za svaku porabu.

Skladište **čvrstih blagajnah**, koje nije moguće razbiti a sjegurno su proti ognju.

Veliki izbor **svetilkah za petrolej**, finih i prostih, za objesiti i za prenašati. 48-14

Prodaja svakojakih **apremah za strojeve**, sa vlastitom radionicom kovača mehanika; **primaju se poprave svakojakih strojeva kod.**

FILIPA BATTICHA
TRST, Via Aquedotto broj 28.
Naručbe izvršuju se neodoljivo uz pouzdanje. — Cijene neobeje se konkurencije.

Najbolje i najcjenije dodje u **AMERIKU** tko se obrati na

A. GERGOLET-A
Internationalnoga speditera. 14-
Via dell' Arsenalis br. 2. TRST.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS
U velikom skladištu pokućstva i tapacerije **G. Gherzolaka** Via Farneto br. 12. I. p. Imade uvijek pripravnih suatah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvaru u cieni od 6 for. napred.

Divani i sofa izpunjeni i pokriveni veoma dobrom tvaru kretona i jute u cieni od 16 for. napred.

Pokućstvo za sobu, sjedala, naslonjači, stolice tapacerina itd.

Prima avaku naručbu tapacerije uz povoljniju cianu nego li ostali, budući da imade vlastita radionica tapacerijah, drvoještva i skladišća tvariha za pokućstva. 48-43

Dobiva se i za mjesečne obroke.

Od 50 godinah
na hećkom tržištu obstojeća, vrlo poznata
tvrđka sa suknom

„Zum guten Hirten“

(k dobromu pasturu) prije

Vincenz. Strohschneider
Wien,
L. Rothenturmstrasse 14,
razprodaje svojo skladišće
pravog bernskog vunenog sukna u odrezkih i ciele odčla za gospodaru; podpuno dostatna za ciele odčlo. I to:

kaput, gaćo i pralug u svih bojah i od izvršne vrsti po slededih dvih najcjenijih i stalnih cianah, i to:

I. vrat za ciele odčlo for. 2.50
II. vrat 4.50

Uzorec ovih odrezakah nemoguće se razuzdati, usproti obješenju se ovim avno, da du nate uz uzeti svaku naručbu, koja nekonzvira. Naručbe šalju se bez trkajevah zamatanja uz gotov novac ili uz poštarstvo pouzdanje.

Skladišće
POKUĆSTVA I TAPECERIJE
Corso br. 41.
blizu „Monte Verde“.

Dne 21. avgusta otvorio je iznova podpisani naznačenu trgovinu sa velikim izborom pokućstva svake vrsti i uz takove cijene, da se neboji konkurencije

Raffaele Italia. 7-10

Naručbe se obavljaju za tuzemstvo prosto od dnoje

Nova
ekonomička krojačnica
Corso br. 26 p. I. 48-29

Odjeła od same vune polag mjer.

Odjeła chapel-od for. 12 dalje.

Gornji kaput od for. 10-18.
U velikom izboru

odjeła fantazije
polag cianah, koje sa neboja konkurencije.

Takodjer na obroke.

Zanimivo za obitelji.
U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti palaši Salom nalazi se

Novi dućan

gdje se prodaju na veliko i malo uz nizke cijene kožno svake vrsti, čitke, meša iz slama i iz konjake grivo; čistila za noge, agovaje; klase avakevrali i povodno platno; lonca za ovljaja i za ribe; platno za vezeenje, sinog sapuna te svakovrstnih predmetah, za tapetara.

Bez ove obratnene znamke, zakonom štice, imade se taj lek po dr. Mallicu smatrati kano patvoreno

Cvet proti trzanju,
po dr. Mallicu.

je odlično najbolji lek proti kostobolji i reumatizmu, trzanju po udih, bolestim u kržu i živelih, otekli, utvrdnili udom itd.; ako se ralu i kratko vrijeme prostane posvama trzanju, što dokazuje množina zahvalnicah. Traži se samo **acelot** (Obrub. koam) **ka proti trzanju po dr. Mallicu** uz priloženo **examenje**; f. staklonica 60 nč.

Zahvala.
G. J. pl. Trnkozyju, lekaru na ostikom mestnem trgu u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi stala trpila i razno domaće lekove bezuspešno rabila. Pošto sa je jako bolost što dalje sva vedma pogorsivala a ona nije kroz više danah više na nogu stala mogla, sjetim se na Vaš dr. Mallicu kostoboljni lek za 80 novč. ta si ga odmah naručim. I u kratku imao je čudovit uspeh da se je majka nakon što ga je kratko vrijeme upotrebljavala počeo tekah bolih osjećanja. Punim oduševljenjem prizajem dakle dr. Mallicov kostoboljni svet, kano izvrstan lek to ga svakom bolesniku u silnoj bolesti preporučam. Vadoj blagorodnosti bolost pako najradnjaču hvalju svim životnjam.

Frans Jug, posjednik u Smarju kod Celja.

Planinski bilinski sirup kran'ski, izvrstan proti kašlju, hripavici, vrtobolji, pranoj i plućnoj bolezni; i staklonica 60 nč. Koristiti nogo li svi u trgovini sa nalazajo sirupi. 53-87

krv čisteća kruglice o. kr. povi, nebi amjele u njeđnom gospodarstvu manjkati; ono za vod leud puta pomoglo kad je dovik zatvoron, kod glavobolja, kad su utvrdnula udu, pokvaron želudac, kod jetrnjih i bubražnih bolestih; uškatulah po 21 novč., jedan zamotak sa 6 škatulah i for. 5 novč. Ispod jednog zavitka sa poštom ne odpravlja.

Gori navedeno spoobjalitate, koje su mnogoljetnim izkuštvom kano **svestite** uspešne pripoznato, imade uvijek čiste u zalogi i raspoljiva odmah poštarским pouzdanjem Adressa je:

Lekarna Trnkozy-a,
na velikom mestnem trgu u Ljubljani.

En. Freisinger
U TRSTU
Palazzo Lloyd via mercato 50-18 vechlo N ro 4).

Pečati iz kaudu

Najprilagodniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježnicom samo for. 1-50. Samogiban žepni pečat fr. 1-20.

for. 1-20

Nadalje svakovrstna pečata za obineka, župno itd. urade uz najjeftiniju cianu.

Edmund Jelušić,
fotograf na Voloskom
javlja p. n. občinstvu, da je u njoga moći dobiti slike gg. narodnog zastupnika

d.ra Dinka Vitezića,
i velikog narodnog dobročinitelja biskupa

d.ra JURJA DOBRILE,
i to: Cabinet-format — — — — for. — 60 novč.
Veliki format (32x42 cm.) — — — — 2-

Slike grada Kastva:

1. vidik grada sa jugo-istočne strane; 2. isto sa istočne strane; 3. južna strana grada; 4. Progradje; 5. Lokva; 6. Cerkvina; 7. Zudika i 8. pogled na okolicu prema moru. Opadji i. Učki sa zvonika sv. Jelene.

Boudoir-format (18 1/2 x 21 1/2, cm.) — — — — for. — 60 novč.
Veliki format (42x32 cm.) po — — — — 1-

Velike slike providjene su sa hrvatskim papirnom. Pošlju se uz predplatu ili sa poštom, pouzedeem. Tko naruč 5 komadah, dobije ih franco. Kod 10 komadah dobije franko i 1 k. nov. više na davke.

Preporučam i p. n. občinstvu za svako dole u mojoj struci. Moje nastojanje biti će, da svakoj želji što bolje zadovoljim. Naručbe obavljaju se najtočnije i bez zatezanja, a upravljavu se izravno sa

EDMUNDA JELUŠIĆA
fotografski ateller na Vološkom u Istri.

Originalne slike!

Velika partija
ostanakah sagovah
(10-12 metarah) šalje uz pouzede komud po 3 for. 80 nč.

L. Storch, u Brnu.
Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2-4
Uzorec se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna
(3-4m.) u svih bojah za ciele mužke odjeće, šalje pouzedeem po 5 f. odrezak.

L. Storch u Brnu.
Tvar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti.
Uzorec se šalju badava i franko.